

A KÚRIA

v é g z é s e

Az ügy száma: Kpk.39.032/2023/3.

A tanács tagjai: Dr. Kalas Tibor a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt előadó bíró, Dr. Farkas Attila bíró, Dr. Hajdu Edit bíró, Dr. Sperka Kálmán bíró

A felperes: felperes1 (cím1.)

Az alperes: Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága (cím2)

A per tárgya: eljáró bíróság kijelölése

A felterjesztő bíróság neve és az ügy ügyszáma: Fővárosi Törvényszék
101.K.700.277/2023/4. számú végzése

Rendelkező rész

A Kúria eljáró bírósággént a Pesti Központi Kerületi Bíróságot jelöli ki és utasítja az eljárás lefolytatására.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A kijelölés iránti kérelem alapjául szolgáló tényállás

[1] A Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága letiltást rendelt el a felperes öregségi nyugdíjára a Kutas és Ollári Végrehajtó Iroda által 249.V.0951/2019/72. számú eredeti letiltási okiratot módosító 249.V.0951/2019/171. számon kiadott végrehajtói letiltási okirat alapján. Az okirat teljeskörű felvilágosítást adott a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága részére a nyugdíjból való letiltás érdekében, mely előírásnak a végrehajtást foganatosító hatóság eleget is tett a 2022. év június havi számfejtési időszakban.

[2] A felperes 2022. december 4. napján az intézkedéssel szemben keresetet nyújtott be a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz, „öregségi nyugdíjból történő letiltás” tárgymegjelöléssel.

[3] A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2022. december 19. napján kelt 16.P.88.297/2022/2. számú végzésével a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 174. § (1) bekezdése alapján hatáskörének hiányát állapította meg és elrendelte a keresetlevél áttételét a Fővárosi Törvényszék Közigazgatási Kollégiumához.

[4] Az áttételt elrendelő végzésében arra hivatkozott, hogy a felperes kereseti kérelme és az annak megalapozására előadott tények alapján az eljárással érintett jogvita tárgya az alperesi közigazgatási szerv közigazgatási tevékenységének jogszerűsége, ami a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp) 4. § (1) bekezdés szerint közigazgatási jogvitának minősül. Közigazgatási ügyben a Kp. 7. § (1) bekezdésének a) pontja alapján elsőfokon a közigazgatási kollégiummal működő törvényszék ítélik, a per elbírálása tehát nem tartozik a Pesti Központi Kerületi Bíróság hatáskörébe.

A kijelölés iránti kérelem

[5] A Fővárosi Törvényszék 2023. március 10. napján kelt 101.K.700.277/2023/4. számú végzésében a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 15. §-a alapján hatáskörének hiányát állapította meg, s rendelkezett az iratok Kúriához történő felterjesztéséről az eljáró bíróság kijelölése végett.

[6] A kijelölést kezdeményező bíróság szerint az alperes hatósági eljárásaira irányadó általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 7. § (2) bekezdése kimondja, hogy e törvény alkalmazásában úgy az, amelynek intézése során a hatóság döntésével az ügyfél jogát vagy kötelezettségét megállapítja, jogvitáját eldönti, jogsértését megállapítja, tényt, állapotot, adatot igazol vagy nyilvántartást vezet, illetve az ezeket érintő döntését érvényesíti. Az Ákr. 114. §-a szerint az ügyfél - az önálló jogorvoslással nem támadható végzések kivételével - a véglegessé vált döntés ellen indíthat közigazgatási pert.

[7] Álláspontja szerint a felperes által sérelmezett intézkedés során az alperes nem döntéshozó, hanem a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) alapján a végrehajtó általi kötelezést tartalmazó intézkedést végrehajtó hatóságként járt el. Az alperesnek a végrehajtó előírása szerint kellett teljesítenie a törvény által előírt kötelezettségét, így a felperes és közöttük közigazgatási jogviszony nem jött létre, a letiltás foganatosítására nem volt közigazgatási eljárás. Mivel közigazgatási perben támadható hatósági döntés nem született, a letiltással szemben indított perben közigazgatási bíróság nem rendelkezik hatáskörrel.

[8] A kijelölést kezdeményező bíróság szerint felperes keresetének tárgya tartalmilag végrehajtási kifogás, melynek elbírálására a Pesti Központi Kerületi Bíróság rendelkezik hatáskörrel.

A Kúria döntése és jogi indokai

[9] A negatív hatásköri összeütközés feloldása érdekében a Kúria eljáró tanácsának azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes kereseti kérelmének elbírálására közigazgatási bíróság rendelkezik-e hatáskörrel.

[10] A Kúria mindenekelőtt emlékeztet arra, hogy a Kp. 47. § (1) bekezdése egyértelművé teszi, hogy a bíróságnak a hatáskörét és az illetékességét a keresetlevél, annak mellékletei és a rendelkezésre álló iratok alapján kell elsődlegesen vizsgálnia. A Kúria gyakorlata alapján a bíróságnak arról meg kell bizonyosodnia vagy legalábbis a hiánypótláson keresztül meg kell próbálnia megbizonyosodnia, ha az nem egyértelmű, hogy a fél melyik bíróság előtt kívánt, milyen jogvitát indítani, vagy az ügye mely bírósághoz tartozhat, de olyan kötelessége nincs, hogy ha azt megállapítja, hogy neki nincs hatásköre vagy illetékessége, széles körű vizsgálatba kezdjen, hogy kinek lehet. Már csak azért sem, mert a legjellemzőbb esetben, egy polgári jogvita hatásköri és illetékességi kérdései több tényezőtől függenek. A bíróságnak tehát ezzel együtt van vizsgálódási kötelezettsége, így például a felek személyének és a per tárgyának tisztázása előtt nem lehet elrendelni a keresetlevél áttételét. Bármely bíróság hatáskörének és illetékességének megállapításához szükséges, hogy a felperes kétséget kizáróan megjelölje, kivel szemben, milyen tárgykörben kívánja a pert megindítani (a Kúria Kpkf.VI.39.655/2020/2. és Kkk.IV.39.125/2021/5. számú döntései).

[11] A Kp. 4. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási jogvita tárgya a közigazgatási szerv közigazgatási jog által szabályozott, az azzal érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányuló vagy azt eredményező (3) bekezdés szerinti cselekményének, vagy a cselekmény elmulasztásának (a továbbiakban együtt: közigazgatási tevékenység) jogszerűsége. Ez alapján a Kúria következetes gyakorlata szerint a közigazgatási tevékenységnek három (konjunktív) fogalmi eleme azonosítható. Az első az, hogy a tevékenységet közigazgatási szerv végzi, a második fogalmi elem a tevékenység közigazgatási jog általi szabályozottsága, a harmadik fogalmi elem pedig, hogy a közigazgatási tevékenység joghatást vált ki, azaz a közigazgatási tevékenység az azzal érintett jogalany jogi helyzetének megváltoztatására irányul vagy azt eredményezi (a Kúria Kpk.40.398/2021/3. számú döntése).

[12] A Kúria rögzíti, hogy a Magyar Államkincstárról szóló 310/2017. (X. 31.) Korm. rendelet 6. §-a alapján a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága közigazgatási szerv. Ugyanakkor közigazgatási szerv nem csak kizárólagosan hatósági jogkörben járhat el, ezért különösen azt kell vizsgálni, hogy a vitatott cselekményét közigazgatási jog szabályozza-e.

[13] A Kúria joggyakorlata alapján közigazgatási jogvita nemcsak közhatalmi jellegű, hatósági jogkörben keletkezett közigazgatási aktus lehet. Ugyanakkor az elengedhetetlen, hogy a jogviszony egyik oldalán közigazgatási szerv álljon, s ezen felül szükséges az is, hogy a jogviszonyt közigazgatási jog szabályozza. Ebből kifolyólag nem valamennyi jogvita minősül közigazgatási jogvitának abban az esetben sem, ha az érintett jogviszony egyik oldalán közigazgatási szerv áll. A polgári és közigazgatási bíróságok hatáskörének vizsgálatakor a felek személyén túl nem mellőzhető ezért annak vizsgálata, hogy az adott jogviszony közigazgatási jog által szabályozott-e, a felek között valóban alá-fölérendeltségi viszony áll-e fenn.

[14] A közigazgatási jog általi szabályozottság kapcsán a Kúria eljáró tanácsa a következőket emeli ki. A Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága jelen esetben a Vht. szabályai alapján a végrehajtó általi kötelezést tartalmazó intézkedést végrehajtó hatóságként járt el, a felek közötti jogviszonyt azonban nem a közigazgatási jog szabályozza. Tehát ebben az esetben a hatóság nem közigazgatási hatósági jogkört gyakorolt, ezért nem hozhatott a Kp. alapján megtámadható hatósági döntést, így nincs a Kp. alapján megtámadható közigazgatási cselekmény sem. Erre tekintettel a közigazgatási jog általi

szabályozottság hiányából adódóan közigazgatási jogvita nem áll fent, közigazgatási perben az alperes cselekménye nem támadható meg. A végrehajtással kapcsolatos jogsérelmek orvoslására speciális jogorvoslati rendet alakított ki a jogalkotó.

[15] A Kúria egyetért a Fővárosi Törvényszékkel abban, hogy jelen ügyben a felperes keresetének tárgya nem közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata, hanem végrehajtási kifogás, amelynek elbírálására a Pesti Központi Kerületi Bíróság rendelkezik hatáskörrel.

[16] Erre tekintettel a Kúria a Pp. 31. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 15. § (3) bekezdése alapján eljáró bírósággént a Pesti Központi Kerületi Bíróságot jelölte ki és utasította az eljárás lefolytatására.

Záró rész

[17] A kijelölés tárgyában a Pp. 31. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 15. § (5) bekezdése alapján a Kúria a felek meghallgatása nélkül határozott.

[18] A Kp. 15. § (4) bekezdése értelmében, ha a hatásköri összeütközés a közigazgatási ügyben eljáró bíróság és más bíróság között merül fel, a kijelölés tárgyában a Kúria öttagú tanácsban dönt. Erre tekintettel az ügyben öttagú tanács járt el.

[19] E végzés elleni jogorvoslatot a Kp. 112. § (2) bekezdés második mondata zárja ki.

Budapest, 2023. április 25.

Dr. Kalas Tibor s.k. a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró, Dr. Sperka Kálmán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő: